

Zpráva o činnosti Asociace waldorfských škol v České republice za rok 2010

Zasedání rady AWŠ

V roce 2010 se konalo 5 jednání Rady Asociace waldorfských škol (dále jen Asociace). Každou waldorfskou školu resp. waldorfské třídy zastupovali v Radě 2 zástupci, v některých případech pouze 1 zástupce.

Termíny jednání Rady Asociace

30.1.2010	Praha-Dědina
10.3.2010	Praha-Jinonice
14.5.2010	Praha-Jinonice
18.9.2010	Praha-Jinonice
17.11.2010	Praha-Opatov

Valná hromada AWŠ se uskutečnila 30.1.2010 v Praze-Dědině.

Seznam stálých členů Rady Asociace (stav září 2010):

Daniela Petrová, Renata Krásová	- Praha - Jinonice
Jana Jiroutová, Jolana Reichertová	- Praha – Dědina
Ivan Smolka, Pavel Kraemer	- lyceum Praha
Dana Špičková, Petra Chotěborská	- JAK Praha
Dušan Pleštil, Leoš Převrátíl	- Semily
Jitka Zemánková, Renata Komaňská	- Příbram
Magdaléna Šimonková, Tomáš Mandík	- Písek
Olga Hrochová, Lukáš Blažek	- Pardubice
Iva Kusznírová, Helena Kožušníková	- ZŠ Ostrava
Karol Lamacz, Břetislav Kožušník	- lyceum Ostrava
Lucie Šperková Tomáš Jedlička	- Brno
Barbora Protivánková, Monika Machytková	- Olomouc
Kateřina Kozlová, Milena Vlčková	- České Budějovice.
Petr Douša	- Plzeň

Asociace zastupovala v roce 2010 celkem (stav září 2010):

Základní školy

- 7 samostatných úplných základních waldorfských škol s ročníky 1-9 (Ostrava, Písek, Praha - Jinonice, Příbram, Semily, Pardubice, Brno); z toho semilská škola spojuje základní a střední stupeň; příbramská škola spojuje ZŠ, gymnázium a SOU
- 3 rozvíjející se školy pracující pod jiným subjektem, a to Praha - Dědina s 9 ročníky, Olomouc s 5 -ti ročníky, Plzeň se 2 ročníky
- soukromou Waldorfskou školu v Českých Budějovicích s 8 ročníky

Střední školy

- 3 střední školy pracující podle vzdělávacího programu waldorfské lyceum: Ostrava, Praha- Opatov, Semily
- 1 waldorfsky orientované esteticko-výchovné gymnázium a učební obory v Příbrami

Speciální školy

- 1 speciální waldorfskou školu – ZŠ a SŠ waldorfská Praha (bývalá J.A. Komenského) s ročníky 1-12

Poznámka: Mateřské školy pracující na principech waldorfské pedagogiky založily vlastní Asociaci waldorfských mateřských škol (www.awms.cz)

Vnitřní organizace Asociace

V roce 2010 byli statutárními zástupci Asociace předsedkyně Lucie Šperková a sekretář Tomáš Petr.

Kvůli k pracovnímu vytížení účetní paní Žanety Fleknové byla novou účetní Asociace jmenována paní Jaroslava Slapničková.

Asociace vyvíjela v roce 2010 vzdělávací činnost v následujících pobočkách, každá pobočka byla zastoupena zodpovědnou osobou: Pardubice (letní seminář – Petra Chotěborská), lyceum Praha (vzdělávání pro 2. st a sš- Petra Chotěborská), eurytmičké vzdělávání (Hana Giteva) a grant (Tomáš Petr).

Petr Šimek byl šéfredaktorem časopisu Člověk a výchova.

Činnost Asociace po organizační stránce výrazně ovlivnilo získání grantu ESF OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost pro projekt pod názvem: Může se učitel stát umělcem výchovy? - Podněty waldorfské pedagogiky pro praxi každého učitele. Koordinátorem projektu byl Tomáš Petr. (podrobněji k projektu viz dále)

Celkový přehled činností vykonávaných Asociací je uveden v následující tabulce:

Činnost	Jméno
korespondence, zastupování AWŠ navenek, rozesílky, koordinace činností	T. Petr
dohled nad hospodařením, pokladna, schvalování účetních dokladů, členské příspěvky	T. Petr
vzdělávací politika – jednání s MŠMT apod.	I. Smolka, B. Kožušník, R. Riško, P. Šimek
redakce časopisu Člověk a výchova	P. Šimek
péče o obec Příznivců waldorfské pedagogiky, distribuce časopisu	P. Šimek
internetové stránky	Obsah: T. Petr, P. Šimek Správa: L. Převrátíl
spolupráce se SKAV	I. Smolka, P. Šimek
zástupce v Evropské radě WŠ	B. Kožušník
zástupce v IAO	K. Kozlová
Pedagogická sekce Dornach	D. Pleštil
Haagský kruh	T. Zdražil
komunikace s iniciativami	T. Petr
organizace vzdělávání waldorfských učitelů	T. Petr, P. Chotěborská, I. Smolka, D. Pleštil
Účetnictví	J. Slapničková
koordinace grantu	T. Petr

Činnost Asociace

Asociace waldorfských škol zastřešuje waldorfské školy v ČR a reprezentuje je při jednání vůči ministerstvu a dalším úřadům, pomáhá nově vznikajícím iniciativám a školám, koordinuje vzájemné aktivity. Plní ochrannou roli vůči školám, je garantem ochranné známky „waldorf“ a „Rudolf Steiner“ ve vztahu k pedagogickým službám. Asociace také garantuje vzdělávání waldorfských učitelů a snaží se posunout jeho uznání na vyšší úroveň.

Činnost Asociace se tradičně soustředila na:

- vzdělávání učitelů
- vydávání časopisu Člověk a výchova a dalších publikací
- podporu škol a iniciativ
- společné akce
- jednání s institucemi, další činnost

1. Vzdělávání učitelů

- V Pardubicích se uskutečnila tradiční letní akademie zaměřená jak pro veřejnost, tak pro metodickou přípravu učitelů pro další školní rok.
- Od září 2010 probíhá na pražském lyceu Seminář waldorfské pedagogiky zaměřený na vzdělávání pro 2. stupeň a střední školu.
- Tradiční Dílna waldorfských učitelů (interní setkání) se konala na konci ledna v Praze- Dědině.
- Na vzdělávacích aktivitách Asociace měl od prázdnin 2010 významný podíl grant ESF, jemuž je věnován samostatný odstavec.
- V únoru 2010 bylo pod hlavičkou Asociace zahájeno se 40 studenty pětileté studium eurymie s garantkou paní Angelikou Storch z norimberské Eurythmieschule.

Dále se waldorfští učitelé účastnili následujících akcí:

- V Semilech proběhla Jarní akademie pro goetheanismus a anthroposofii s Prof. Wolfgangem Schadem na téma GOETHE A GOETHEANISMUS a II. podzimní akademie pro goetheanismus a anthroposofii s Markusem Osterriederem na téma HLEDÁNÍ ZANIKLÉHO STŘEDU EVROPY - Středoevropské úvahy.
- Ve své činnosti pokračoval Pražský seminář waldorfské pedagogiky T. Zuzáka.
- Akademie sociálního umění Tábor nabízela v průběhu roku jak celoroční formy studia, tak tematicky zaměřené víkendy.
- O letních prázdninách se konal v Českých Budějovicích prohlubující seminář pro učitele s Michaelou Glöckler.

2. Publikační činnost

Časopis Člověk a výchova

Vydávání časopisu se také v roce 2010 uskutečnilo ve čtvrtletním rytmu, z toho dvakrát ročně s přílohou Studánka. Pod vedením šéfredaktora Petra Šimka a redakční rady vyšel časopis s těmito tématy:

- 1/2010 Eurytmie plná života
- 2/2010 Geometrie jako míra Země
- 3/2010 Umění řemesla
- 4/2010 Divadlo jako dílna sociálního umění

Témata Studánky:

- 30 (1/2010) Dítě, pohyb a intelekt
- 31 (3/2010) Dítě a hranice

Od 3. čtvrtletí bylo vydávání časopisu součástí projektu ESF.

Obec příznivců waldorfské pedagogiky

Obec příznivců spravoval v tomto roce Petr Šimek, její členové obdrželi mimo jiné bezplatně čísla časopisu.

Překlady literatury

V roce 2010 nevydala kromě časopisu Asociace jinou publikaci. Probíhaly přípravné práce k vydání publikací v rámci projektu ESF. (viz samostatný odstavec)

Logo Asociace

Na jednání Rady Asociace bylo z více návrhů vybráno logo Asociace, jehož autorem je Kateřina Gavlasová.

3. Podpora školám a nově vznikajícím iniciativám

Soukromá škola v Olomouci

V Olomouci zahájila činnost soukromá waldorfská škola s pěti třídami. Tato škola vznikla z původních waldorfských tříd ZŠ Rožňavská. Důvodem změny byl neustálý tlak na waldorfské třídy a potřeba dalšího rozvoje školy. Po zvažování různých variant se jako nejvhodnější ukázala forma soukromé školy (s.r.o.), když se podařilo nalézt zřizovatele ochotného vložit potřebné finance. Školu několikrát navštívil zástupce Asociace a další postup je pravidelně konzultován.

Iniciativa pro střední školu v Brně

Z podhoubí W-alternativy jako zastřešujícího sdružení vznikla v Brně iniciativa pro otevření středního stupně waldorfské školy v rámci soukromého gymnázia Integra, a to již od září 2011. Členové iniciativy představili Asociaci své plány, Asociace schválila doporučení a podmínky pro další pokračování iniciativy.

Iniciativy

V oblasti waldorfské pedagogiky působily (krom stávajících škol) dále tyto iniciativy: Waldorfská iniciativa Pravý břeh Praha, Waldorfská alternativa Šumperk, Sdružení pro alternativní vzdělávání Jeseník, Waldorfská iniciativa Litoměřice.

Jejich práce se nachází v různých stádiích, a to od počátečního až po reálnou snahu o založení waldorfské školy, třídy či školky.

4. Společné akce

- Do jednotlivých škol přijížděli po dohodě mentoři, kteří se školou spolupracují většinou již delší dobu. Tato aktivita byla již plně v kompetenci škol.
- Na jednotlivých školách byly také uskutečňovány návštěvy hospitantů, a to zejména studentů seminářů waldorfské pedagogiky pedagogických fakult.
- V Písku proběhl již 5. ročník přehlídky divadelních souborů waldorfských škol Duhové divadlo.
- Taktéž v Písku byla uspořádána tradiční olympiáda 5. tříd waldorfských škol ve starořeckém stylu, tentokrát dokonce se zahraniční účastí.
- Uskutečnila se pracovní setkání vedení škol, kde dochází k výměně zkušeností a vzájemné administrativní a legislativní pomoci mezi školami.

5. Grant ESF

Asociace Waldorfských škol České republiky podala v loňském roce žádost o grant Evropského strukturálního fondu v oblasti 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení. Projekt pod názvem „Může se učitel stát umělcem výchovy? - Podněty waldorfské pedagogiky pro praxi každého učitele“ nakonec v konkurenci ostatních žádostí uspěl.

Cílem projektu je nabídnout v systému seminářů, odborných konferencí, studijních publikací a pracovních materiálů pedagogům ZŠ a SŠ inovativní podněty z praxe waldorfské pedagogiky. Konkrétně jde o:

- 1) 10 vzdělávacích modulů obsahujících pedagogické semináře
- 2) 3 odborné pedagogické konference
- 3) publikační činnost – podpora vydávání časopisu Člověk a výchova a vydání 10 publikací

Předpokládaná délka projektu je 3 roky, partnerem projektu je Akademie sociálního umění Tabor. Podpora je směřována pedagogickým pracovníkům ZŠ a SŠ mimo Prahu.

Aktuální informace bude vždy možno nalézt na webových stránkách Asociace:
www.iwaldorf.cz

Hlavním koordinátorem grantu byl Tomáš Petr, finančním manažerem Dora Assenza a účetní Jaroslava Slapničková.

Každá modul vzdělávání má svého garanta:

- Modul 1 - Základy inovativní pedagogiky (Tomáš Petr)
- Modul 2 - Výuka 1. stupně (Tomáš Petr)
- Modul 3 - Výuka 2. stupně (Tomáš Petr)
- Modul 4 – Dílna inovativního učitele (Dušan Pleštil)
- Modul 5 – Dramatické aktivity (Tomáš Petr)
- Modul 6 – Aspekty speciální pedagogiky (Dana Špičková)
- Modul 7 – Umění pohybu – pohyb uměním (Hana Giteva)
- Modul 8 – Řemeslo a umění (Rostislav Riško)
- Modul 9 – Evaluační a příprava (Petra Chotěborská)
- Modul 10 – Výjezdní seminář (Tomáš Zuzák)
- Odborné pedagogické konference s mezinárodní účastí (Dora Assenza)
- Publikační činnost (Petr Šimek)

Seznam publikací, které mají vyjít v rámci grantu:

- Peter Selg: Duchovní jádro waldorfské školy
- Ron Dunselman: Namísto já
- Rudolf Steiner: Pedagogické přednášky
- Frans Carlgren: Výchova ke svobodě (90 let praxe waldorfských škol)
- Tobias Richter: Učební plán waldorfské školy (1. až 12. ročník)
- Ernst Schuberth: Počáteční vyučování matematiky ve waldorfské pedagogice
- Erika Dühnfort: Počáteční vyučování psaní a čtení ve waldorfské pedagogice
- Erhard Fucke: Základní aspekty waldorfské pedagogiky pro 6.- 10.ročník
- Ernst Michael Kranich: Podstata zvířat
- Alain Denjean: Cizí jazyky na waldorfské škole

6. Jednání s institucemi, další činnost

SKAV

Díky aktivitě člena rady Asociace Ivana Smolky došlo k udržení činnosti SKAV v původním rozsahu. Za tuto činnost mu patří poděkování. V rámci SKAV vznikl nové předsednictvo, jehož členem je také Ivan Smolka. SKAV spolupracuje úzce se sdružením EDUIN, které vyvíjí smysluplné aktivity v oblasti médií a vzdělávací politiky. Nově se rodí koncepce Kulatých stolů SKAV, které se mají stát platformou, v níž se bude odborně a polemicky pojednávat o aktivitách současného MŠMT za účasti odborníků ,obou názorových stran‘.

Kulatý stůl SKAV 17.6.2010 na téma Slovní hodnocení a známkové hodnocení připravila díky Petru Šimkovi také Asociace. K organizačně vydařené akci přispěli za Asociaci též

moderátor Rostislav Riško a panelisté Kateřina Dvořáková, Kateřina Kozlová a Břetislav Kožušník.

MŠMT

Situace kolem aktivit MŠMT se po nástupu nového ministra kvůli jeho nesystémovému přístupu, horečné činnosti a neustálé změně názorů opět vyhrotila.

Dochází k veřejné prezentaci přípravy standardů a srovnávacích testů, pravděpodobně i na úrovni mateřských škol. Na přípravě standardů pro základní vzdělávání začali pracovat v podstatě náhodně sebrání odborníci, na základě těchto dnes ještě neexistujících standardů mají vzniknout testy, které mají být pilotně ověřovány již v květnu či červnu 2011.

V současnosti je nutné opět se aktivně podílet na směřování českého školství jako celku a v jeho rámci řešit otázky waldorfských škol.

Další činnost

V Pardubicích proběhla 29.5.2010 konference vzdělavatelů. Zúčastnili se ti, kteří se chtějí podílet na vzdělávání waldorfských učitelů a pozvaní hosté. Účastníci konference zhodnotili dosavadní semináře a diskutovali o budoucích možných formách vzdělávání.

Dušan Pleštil prostudoval vzdělávací materiály Freie Hochschule Stuttgart a také provedl týdenní hospitaci v této vzdělávací instituci.

Úkoly do budoucnosti

Z úkolů, které máme před sebou, uvádím následující:

- péče o udržení prostředí pro waldorfskou pedagogiku
- soustavná práce na zlepšování úrovně škol, učitelů i vzdělávání učitelů
- zlepšení webové prezentace
- změna vnitřní struktury Asociace a zlepšení funkčnosti organizace

Finanční část

Hospodaření výsledek Asociace v roce 2010 byl 1 842 264,13 Kč. Tato částka je významně ovlivněna probíhajícím grantem.

Příspěvky škol do Asociace se od ledna 2010 zvýšily na (min.) 125,- Kč na žáka. S výjimkou jednoho případu došlo k uhrazení všech příspěvků.

V roce 2010 byl za Asociaci uhrazen příspěvek do Evropské rady, a to 0,60 Euro na žáka a do SKAV ve výši 2 000 Kč.

Závěr

Na závěr bych chtěl poděkovat a popřát mnoho sil a odvahy všem, kteří se zasloužili o práci Asociace, všem učitelům a pracovníkům waldorfských škol v ČR a těm, kteří nesou myšlenky waldorfské pedagogiky a odkaz Rudolfa Steinera tak, aby mohl být zachován pro budoucnost.

V Praze, 20. 3. 2011

Tomáš Petr, sekretář AWŠ